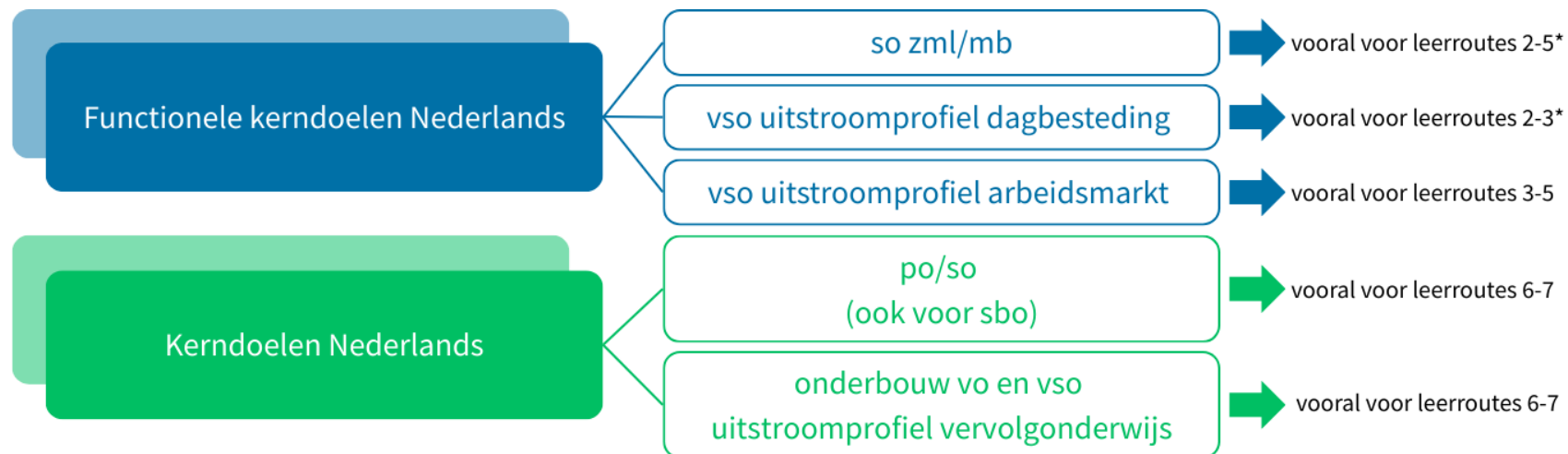

GOpen kerndoelenkaart Nederlands

Sets kerndoelen

Voor het gespecialiseerd onderwijs zijn er twee sets kerndoelen, namelijk de functionele kerndoelen Nederlands (SLO, 2025a) en de kerndoelen Nederlands (SLO, 2025b). Kerndoelen zijn wettelijk vastgestelde leerdoelen voor het onderwijs in Nederland. Ze beschrijven wat leerlingen aan het einde van een bepaalde onderwijsperiode moeten kennen en kunnen. Deze doelen zijn opgenomen in wet- en regelgeving en dienen als basis voor het onderwijsprogramma op scholen (WEC, WPO, WVO). De functionele kerndoelen gelden als ‘na te streven inhoudelijke doelstellingen’, waarbij het aan de school is om te beoordelen welk doel passend, haalbaar en uitdagend genoeg is voor een leerling. Ze zijn bedoeld voor de leerlingen die in het landelijk doelgroepenmodel doorgaans in de leerroutes 2 tot en met 5 functioneren (Sectorraad GO, 2021).

* Er zijn geen kerndoelen voor leerroute 1 – ernstig meervoudig beperkt (EMB). Bij het werken aan ontwikkeling en brede vorming wordt gewerkt vanuit vier gebieden: sensomotorische ontwikkeling, motorische ontwikkeling, totaal communicatie en praktische redzaamheid.

Inhoud kerndoelen Nederlands

De kerndoelen van het leergebied Nederlands zijn verdeeld over drie domeinen: communicatie, taal en literatuur (SLO, 2025a en SLO 2025b).

Communicatie: leerlingen leren binnen dit domein taalvaardig te worden en ontwikkelen een geheel aan kennis, vaardigheden en houdingen dat nodig is om geschreven, gesproken en multimediale teksten te begrijpen, waarderen, produceren en erop te reflecteren. Hierbij gaat het om teksten in verschillende verschijningsvormen. Er is bewust gekozen om de verschillende taalvaardigheden (lezen, schrijven, kijken, luisteren en spreken) met elkaar in het domein communicatie te plaatsen en geen onderverdeling per taalvaardigheid (bijvoorbeeld lezen, schrijven) te maken, zoals in eerdere curriculumdocumenten wel is gedaan. Bij de functionele kerndoelen ligt de focus op het tonen van basaal begrip voor het verder ontwikkelen van de leesvaardigheid en is er expliciet aandacht voor het begrijpen en inzetten van ondersteunde communicatie. Voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften is het kerndoel over doelgericht communiceren extra belangrijk, omdat goed kunnen communiceren helpt bij hun zelfredzaamheid.

Taal: In het domein taal gaat het over vorm en betekenis van taal en spelling, formulering en interpunctie. Er wordt een basis gelegd in het verkennen of beschouwen van vorm en betekenis van taal. Voor de functionele kerndoelen geldt dat leerlingen een basis moeten meekrijgen, waardoor ze meer inzicht krijgen in het taalsysteem, dit terugzien in het dagelijks leven en zich begrijpelijker leren uiten. Er ligt ook nadruk op het schriftelijk taalgebruik, met als doel om kennis over spelling en interpunctie correct toe te passen. Hierbij is het zeker voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften leren dat ze ook hulpmiddelen en bronnen mogen gebruiken. Ze leren ook over hoe taal werkt en wat de effecten van taalkeuzes zijn, wat taal voor leerlingen zelf en anderen betekent en hoe taal bijdraagt aan hun persoonlijke ontwikkeling. Ze leren hoe ze met taal uiting kunnen geven aan hun identiteit. Hierbij hoort het verkennen van het talig repertoire in de volle breedte, wat inhoudt dat er expliciete aandacht is voor talen en taalvariëteiten, gebaren en lichaamstaal.

Literatuur: In het domein literatuur wordt leerlingen de kans geboden positieve leeservaringen op te doen. De nadruk ligt bij de twee functionele kerndoelen vooral op het verkennen en ontdekken van verschillende teksten en op het ontwikkelen van een eigen leesvoorkeur. Ervaringen opdoen met literatuur is essentieel om leesbegrip te ontwikkelen, ook voor leerlingen bij wie lezen niet altijd hun voorkeur heeft. Ook de sociaal-emotionele functie van literatuur speelt hier een rol, zoals het meedenken en meeleven met personages. Leerlingen in het vso met uitstroomprofiel arbeidsmarkt moeten ook leren benoemen welke inzichten ze hebben opgedaan op basis van literaire teksten en wat een bepaalde luister-, kijk- en/of leeservaring hun heeft opgeleverd.

Vergelijking tussen kerndoelen Nederlands

		Functionele kerndoelen Nederlands	Kerndoelen Nederlands	
		<i>so zml/mb vso uitstroomprofiel dagbesteding vso uitstroomprofiel arbeidsmarkt</i>	<i>po/so (ook voor sbo)</i>	<i>vo/vso uitstroomprofiel vervolgonderwijs</i>
Overkoepelend	1. De school stimuleert de taalcompetentie van leerlingen	1A Taal- en leesomgeving	1A Taal- en leesomgeving	1A Taal- en leesomgeving
		1B Taal in de leergebieden en praktijkvakken (voor vso)	1B Taal in de leergebieden	1B Taal in de leergebieden
Communicatie	2. De leerling doet ervaring op met teksten	2A Luisteren en/of lezen met begrip	2A Luisteren en lezen met begrip	2A Luisteren en lezen met begrip
	3. De leerling werkt met teksten		2B Luisteren en lezen met diep begrip	2B Luisteren en lezen met diep begrip
	4. De leerling voert gesprekken	2B Bronnen verkennen	2C Bronnen verkennen	2C Bronnen verkennen
	5. De leerling reflecteert op het gebruik van taal	3A Doelgericht communiceren	3A Doelgericht communiceren	3A Doelgericht communiceren
		3B Creatief taal gebruiken	3B Creatief taal gebruiken	3B Creatief taal gebruiken
	2. De leerling begrijpt teksten		3C Schrijven om te leren	3C Schrijven om te leren
	3. De leerling produceert teksten	4A Doelgericht gesprekken voeren	4A Doelgericht gesprekken voeren	4A Doelgericht gesprekken voeren
	4. De leerling voert gesprekken	4B Gesprekken voeren om te leren	4B Gesprekken voeren om te leren	4B Gesprekken voeren om te leren
	5. De leerling ontwikkelt zich als bewuste taalgebruiker	5A Reflecteren op taalactiviteiten	5A Reflecteren op taalactiviteiten	5A Reflecteren op taalactiviteiten

		Functionele kerndoelen Nederlands	Kerndoelen Nederlands	
Taal	6. De leerling verkent taal als systeem 7. De leerling verkent het gebruik van taal	6A Vorm en betekenis van taal 6B Spelling, formulering en interpunctie 7A Talige identiteit	6A Vorm en betekenis beschouwen 6B Spelling, formulering en interpunctie 7A Talige identiteit 7B Taalvariatie en taalverandering	6A Vorm en betekenis beschouwen 6B Spelling, formulering en interpunctie 7A Talige identiteit 7B Taalvariatie en verandering 7C Zakelijke tekstgenres (3h/v) 7D Argumentatief taalgebruik (3h/v)
	6. De leerling toont inzicht in taal als systeem 7. De leerling verkent het gebruik van taal			
Literatuur	8. De leerling doet ervaring op met literatuur	8A Leesvoorkeur	8A Leesvoorkeur 8B Waarde van literatuur 9A Verhalende teksten 9B Literaire genres	8A Leesvoorkeur 8B Waarde van literatuur 9A Verhalende teksten 9B Literaire genres 9C Literatuur uit verschillende tijden 9D Literatuur in tijd en context (3h/v)
	8. De leerling doet ervaring op met literatuur 9. De leerling toont inzicht in literatuur	8B Literaire teksten		

Referenties

SLO (2025a). Functionele kerndoelen Nederlands (definitief concept) herziene versie 2025 inclusief toelichtingsdocument. SLO

SLO (2025b). Definitieve conceptkerndoelen Nederlands herziene versie 2025. SLO.

Sectorraad GO (2021). Landelijk doelgroepenmodel GO versie basisonderwijs en voortgezet onderwijs. Utrecht: Sectorraad GO voor gespecialiseerd onderwijs.